

d ů v o d ů:

Výměnkem jsou požitky nebo práva, jež vlastník nemovitosti, postupuje ji osobě druhé, vyhrazuje (vyvíjí) sobě nebo třetí osobě (na př. své manželce) na čas doživotí svého nebo třetí osoby nebo na určitý čas. Jak již v rozhodnutí čí. 1878 sb. n. s. dovozeno, není podstatnou podmínkou výměnku, by výměnčí práva nebo požitky byly zajištěny na postoupené nebo jiné nemovitosti a staly se reálním břemenem (§ 12 knih. zák.), nýbrž výměnek může trvati i jako ryzí obligační závazek. Není proto správným názor dovolatelčin, že knihovní vklad jest při výměnku takovým podstatným požadavkem (*essentiale negotii*), jakým při nabytí práva vlastnického jest dle §u 431 obč. zák. jeho vklad do knihy pozemkové, tak totiž, že o nabytí výměnku nedalo by se vůbec mluvit, kdyby nebyl knihovně zajištěn. Naopak k tomu, by výměnek stal se reálním břemenem a mohl býti do knihy pozemkové vložen, jest třeba zvláštní úmluvy stran. V tomto případě, jak odvolací soud správně uvádí, dovolatelka, propouštějíc dům čí. 27 z věcného ručení za její výměnek, netrvala na tom, by výměnek její byl knihovně zajištěn na druhém domě žalovaného (čí. 66), nýbrž k ušetření nákladů knihovního vkladu spokojila se tím, že jí žalovaný před dvěma svědky ústně povolil výměnek v domě čí. 66. Tím dala na jevo, že spokojuje se osobním závazkem žalovaného, a nemůže se nyní domáhati knihovního zajištění, když žalovaný s tím nesouhlasí.

Čís. 6611.

Pozemková reforma.

Příslušným povolití exekuci vyklizením vypovězených nemovitostí jest okresní soud, v jehož obvodu jsou vypovězené nemovitosti. Nevyhledává se, by exekuční titul byl v tomto případě opatřen doložkou vykonatelnosti.

Podmínkou exekučního vyklizení a odevzdání vypovězených nemovitostí není zaplacení nebo pojištění přejímací ceny.

Přídělový komisař není oprávněn stanoviti, které pozemky mají býti převzaty a které nikoliv, aniž prodlužovati lhůtu k vyklizení.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1926, R I 1147/26.)

Rekursní soud zamítl rekurs dlužníka do usnesení prvního soudu (okresního soudu, v jehož obvodu byly vypovězené nemovitosti), jímž byla povolena exekuce vyklizením ze zabraných nemovitostí, mimo jiné z těchto důvodů: Námitka nepřislušnosti prvního soudu, stěžovatelem především v rekursu vznesená, není oprávněna. Podle § 20 náhr. zákona ve znění zákona ze dne 13. července 1922, čí. 220 sb. z. a n. provéstí má, když výpověď nabyla právní moci a uplynula doba výpovědní, okresní soud místně příslušný k návrhu pozemkového úřadu vyklizení a odevzdání vypověděných nemovitostí a předání jich do držby pozemkového úřadu, neb osobě tímto úřadem označené podle předpisů

exekučního řádu. Návrh tento lze učiniti kdykoliv, i tehdy, byla-li pozemkovým úřadem osobě hospodařící prodloužena lhůta k vyklizení. Z ustanovení toho je patrné, že pozemkový úřad podati má návrh na vyklizení a předání vypověděných nemovitostí u okresního soudu místně příslušného, který je provéstí má podle předpisů exek. řádu. Zákon nemluví sice výslovně o povolení, avšak tím, že celé provedení vyklizení a předání podle předpisů exekučního řádu ukládá okresnímu soudu místně příslušnému, prohlašuje tento soud zároveň za příslušný ku povolení exekuce, bez něhož ovšem by provedena býti nemohla. Není tudíž správným názor stěžovatelův, že ku povolení navrhovaného vyklizení, odevzdání a předání vypověděných nemovitostí jest příslušným soud, u něhož nalézají se zemské desky. Nesprávným jest též názor stěžovatelův, že neměla exekuce býti povolena, poněvadž vymáhající strana nepředložila titul exekuční opatřený potvrzením vykonatelnosti úřadem rozhodovacím nebo nařizovacím. Již shora bylo uvedeno, že vyklizení, odevzdání a předání vypověděných nemovitostí provéstí má okresní soud místně příslušný, když výpověď nabyla právní moci a uplynula doba výpovědní. Ježto výpověď doručuje též okresní soud, má též možnost posouditi právoplatnost její a není již z toho důvodu třeba doložky vykonatelnosti. Že výpověď právní moci dosud nenabyla, stěžovatel ani sám netvrdí. Zákon náhradový nečiní nijak závislým provedení vyklizení a odevzdání vypověděných nemovitostí na zaplacení nebo zajištění náhrady, povinné straně podle zákona tohoto příslušející. Přejímání půdy k účelům pozemkové reformy není vyvlastněním podle §u 365 obč. zák. a nevztahují se na ně všeobecné předpisy o vyvlastnění, tím méně pak lze použiti obdobně předpisů zákona ze dne 18. února 1878, č. 30 ř. z. o vyvlastnění pro účely železniční. Přídělový komisař není oprávněn sám o své újmě určovati, kdy které pozemky budou převzaty. Učinil-li proto v tom směru nějaké prohlášení, jest toto pro Státní pozemkový úřad nezávazným, pokud je neschválil nebo přídělového komisaře k němu nespřinomocnil. Že přídělový komisař byl k prohlášení, jak je stěžovatel tvrdí, pozemkovým úřadem zplnomocněn, nebylo ani tvrzeno, tím méně pak prokázáno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Důvody rekursního soudu jsou správné a doplňují se v bodech, jež dovolací stížnost ještě drží, vzhledem k jejím vývodům ještě tímto: § 20 náhr. zák. nerozeznává mezi povolujícím soudem a soudem exekučním, nýbrž shrnuje to v jedno a povolává k celé agendě exekuční místně příslušný soud okresní: o příslušnosti zemského soudu v Praze jako soudu zemských desk nemůže tedy býti řeči. Zákon chtěl věc zjednodušiti a nikoli komplikovati a běh exekuce zdržovati. Není pravda, že § 20 náhr. zák. převzal všechny předpisy exekučního řádu, nýbrž výslovně odkazuje jen na předpisy, které stanoví, jak se provádí vyklizení a odevzdání nemovitostí, tedy na § 349 ex. ř., který o této otázce samojediný mluví. Doložky vykonatelnosti na exekučním titulu se to netýče a nezáleží vů-

bec na tom, jak si soudce vědomost o právní moci a vykonatelnosti výpovědi jako exekučního titulu zjedná, zda nahlédnutím ve spisy výpovědní, či z doložky vykonatelnosti, kterou přičinil soud, jenž výpověď doručil; jedinečně rozhodno je, zda výpověď nabyla právní moci a lhůta výpovědní v ní poznačená uplynula, čehož však stížnost nepopírá. Kdy má státní pozemkový úřad a co z přejímací ceny zaplatiti stanoví přesně náhradový zákon v §§ 60, 59, 61, 29, 69, podle nichž jen pohledávky v rozvrhovém usnesení k hotovému placení přikázané zaplatiti má po právní moci rozvrhového usnesení, kdežto ostatní se zapíše do náhradové knihy, kdežto hyperocha na vlastníka vypadající dle vůle Státního pozemkového úřadu buď se zaplatí nebo zapíše do náhradové knihy. Z toho jde, že není a nemůže býti podmínkou exekučního vyklizení a odevzdání vypovězených nemovitostí zaplacení nebo pojištění přejímací ceny. Na zákon o vyvlastnění k účelům železničním se zde odvolávat nelze, protože pozemková reforma je látkou zcela neobdobnou a mimo to obdoba je vyloučena všude tam, kde je zvláštní předpis, jako jimi jsou zde předpisy shora citované. Výklady stížnosti o výši náhrady sem už dokonce nenáleží. A že by přidělový komisař byl oprávněn stanovit, které pozemky mají býti převzaty a které ne, a že by tedy také byl oprávněn prodlužovati lhůtu k vyklizení, jest názor libovolný, nemající v zákoně nejmenší opory, jak stěžovatel si toho dojista též vědom býti musí, když žádné ustanovení zákona doložiti nemůže. Přídělový komisař připravuje příděl, ale rozhodnutí o přejímání zabraných nemovitostí mu nepřisluší, to je věc Státního pozemkového úřadu jako ústavu (§ 2 a násl. náhr. zák.) a též jen tento může dle §u 20 odst. 3 náhr. zák. onu lhůtu prodloužiti.

Čís. 6612.

Pozemková reforma.

Převzal-li Státní pozemkový úřad zaměstnance na velkostatku, má zaměstnanec sice nárok na mzdu, nikoliv však na výslužné, leč že by tu byla zvláštní úmluva.

Zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. o zaopatřovacích požitcích bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém, nevztahuje se na ty, kdož od 6. května 1921 počínajíc vstoupili do výslužby.

Zaopatřovací nároky z §u 73 a §u 75 čís. 4 náhradového zákona nelze uplatňovati proti státu.

Dohoda Státního pozemkového úřadu s majitelem zabraného majetku o převzetí služebních smluv se zaměstnanci velkostatku (pensistů na velkostatku) není smlouvou ve prospěch zaměstnanců jako osob třetích ve smyslu §u 881 obč. zák., nýbrž jde tu o převzetí dluhu podle §u 1405 obč. zák. Zaměstnancům přísluší nárok na výslužné pouze v tom rozsahu, v jakém jim příslušel proti majiteli velkostatku. Bylo-li toto výslužné nepoměrně nízké, dlužno spatřovati v tom, že zaměstnanec přijal od zmocněnce Státního pozemkového úřadu úplatu ve značné výši za to,